

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

**בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל להסכם מתן שירותי מחשוב ותפעול
בין בנק הפועלים בע"מ לבין בנק יהב לעובדי מדינה בע"מ**

א. פתח דבר

ביום 2 ביוני 2011 הונחה בפניי בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "**חוק ההגבלים העסקיים**"), להסדר למתן שירותי מחשוב ותפעול על ידי בנק הפועלים בע"מ (להלן: "**בנק הפועלים**") לבנק יהב לעובדי מדינה בע"מ (להלן: "**בנק יהב**").

לאחר שבחנתי את ההסדר ואת הכבילות המצויות בו, כמו גם את השפעתם האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי, ולאחר שנועצתי בועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי הכבילות אינן מגבילות את התחרות בחלק ניכר של השוק המושפע מן ההסדר, וכי הן אינן פוגעות פגיעה של ממש בתחרות בשוק כאמור, כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. מטעמים אלו ראוי ההסדר לפטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, בשל הנימוקים שיפורטו להלן.

ב. ההסדר והצדדים לו

בנק הפועלים הינו חברה ציבורית המוחזקת על ידי אריסון החזקות (23%) והציבור (77%) והינו אחד משני הבנקים הגדולים במערכת הבנקאות בישראל.

בנק יהב מוחזק על ידי בנק מזרחי-טפחות בע"מ (להלן: "**בנק טפחות**") (50%) ועל ידי החברה למפעלי כלכלה ותרבות לעובדי המדינה בע"מ (50%), השייכת להסתדרות עובדי המדינה ולמדינת ישראל בחלקים שווים.

ביום 9 בספטמבר 2007 רכש בנק מזרחי-טפחות מאת בנק הפועלים את בנק יהב.¹ במסגרת הסכם הרכישה הוסכם, כי בנק יהב ימשיך לקבל שירותי מחשוב ותפעול מבנק הפועלים במתכונת שהיתה קיימת עובר לרכישתו, לתקופה של שלוש שנים עד ליום 10 ביולי 2011.² הסכמה זו נדרשה מאחר ועובר לרכישת בנק יהב על ידי בנק מזרחי-טפחות, העניק בנק הפועלים שירותי מחשוב ותפעול לבנק יהב, והפסקת ההתקשרות ביניהם חייבה היערכות של בנק יהב מבעוד מועד.

---

¹ ביום 25 בספטמבר 2007 אישרה הממונה על הגבלים עסקיים את המיזוג (מזג 7082).
² שירותי המחשוב והתפעול כוללים שירותים בתחום העו"ש, ניירות ערך ומט"ח, כרטיסי אשראי והספר הראשי של הבנק.

נכון להיום, עושה בנק יהב שימוש במערכות מחשב אשר בחלקן שייכות לבנק יהב ומופעלות על ידו באופן עצמאי, ובחלקן נסמכות על מערכות המחשב של בנק הפועלים. כפי שנמסר על ידי הצדדים, בנק יהב החליט זה מכבר להחליף את המערכות של בנק הפועלים בהן הוא עושה שימוש, במערכות של בנק מזרחי-טפחות. אולם, "סקר פערים" שערך בנק יהב לאיתור הפערים שבין המערכות של בנק הפועלים לבין המערכות של בנק מזרחי-טפחות לימד, כי בין המערכות קיימים פערים תפעוליים מהותיים בהיקף נרחב. פערים אלו מחייבים התאמות רבות שפיתוחן ייארך עוד מספר שנים, בטרם יתאפשר מעבר חלק לשימוש של בנק יהב במערכות של בנק מזרחי-טפחות.

בפועל, תהליך ההתאמה וההתנתקות של שירותי המחשוב והתפעול בין בנק יהב לבין בנק הפועלים טרם הסתיים, ולכן חתמו הצדדים ביום 5 בינואר 2011 על הסכם להארכת תקופת קבלת שירותי המחשוב עד ליום 31 בדצמבר 2013 (להלן: "**הסכם הארכה**"). במסגרת הסכם הארכה ניתנה לבנק יהב אופציה חד-צדדית להאריך את ההסכם בשנתיים נוספות ועד ליום 31 בדצמבר 2015 (להלן: "**תקופת האופציה**"). במסגרת בקשת הפטור נתבקשתי להעניק פטור למשך כל תקופת הסכם הארכה לרבות תקופת האופציה, קרי, לתקופה של כארבע שנים.

על פי המידע שהובא בפניי, ללא המשך קבלת שירותי המחשוב והתפעול מבנק הפועלים, לא יוכל בנק יהב להמשיך ולהעניק שירותים בנקאיים ללקוחותיו. הסכם הארכה שאישורו מבוקש נועד למעשה **לאפשר את תהליך ההתנתקות** של בנק יהב ממערכות המחשוב של בנק הפועלים, באופן שימנע פגיעה במתן השירותים. בנוסף, בנק ישראל אישר את הדחייה במועד ההתנתקות של בנק יהב ממערכות המחשב של בנק הפועלים, על מנת לאפשר את השלמת התאמת המערכות כאמור בטרם ביצוע ההתנתקות.

ג. השפעת ההסדר על התחרות

החשש העיקרי שמקים ההסדר, בו מנהל בנק הפועלים את שירותי המחשוב והתפעול של בנק יהב, הוא של מעבר מידע בין הבנקים המתחרים (כגון השירותים המוענקים על-ידי הבנק, תמחור השירותים, מידע אודות לקוחות הבנק וכד'), העלול להביא להגבלת התחרות בין הצדדים להסדר. זאת, לשם המחשה, על דרך של הסרת חוסר הודאות באשר לפעולות המסחריות-עסקיות של מי מהם, אלה הננקטות כעת או אלה הצפויות בעתיד. במצב תחרותי, כל מנהל עסקים אמור לעצב באופן עצמאי את המדיניות העסקית שברצונו לאמץ בשוק, ולהתחרות דרך מדיניות זו על ליבו של הצרכן. העברת מידע בין מתחרים עלולה לפגוע בתחרות זו: בכוחו של המידע שמועבר לצמצם את חוסר הודאות באשר לצעדיהם של המתחרים. בכך, מהודקות הזיקות בין השחקנים בשוק וגוברת היכולת לרכוש ולשמר שיווי משקל על-תחרותי.³

עם זאת, לאחר שבחנתי את הסכם הארכה השתכנעתי כי התחייבות בנק יהב למניעת גישה של עובדיו, מנהליו ומבקרי החיצוניים, מעבר להיקף הנדרש לביצוע עבודתם השוטפת, למערכות

---

³ ראו לעניין זה קביעה בדבר הסדר כובל בין **בנק הפועלים בע"מ**, **בנק לאומי לישראל בע"מ**, **בנק דיסקונט לישראל בע"מ**, **בנק המזרחי המאוחד בע"מ** וה**בנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ**; 2009 **הגבלים עסקיים** 5001411, עמ'

התפעולות של בנק הפועלים; הוראות הדין הכללי בדבר חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 המטיל חובות על ניהול מאגרי מידע כהגדרתם בחוק; והתנאים המפורטים להלן, אשר מוסיפים ומבטיחים כי מידע שעשוי לגרוע מהתחרות לא יועבר בין הצדדים לבקשה, מצמצמים חשש זה.

חשש נוסף שמקימה התקשרות מעין זו, הוא היווצרותם של תלות ותמריצים של הבנקים שלא להתחרות זה בזה. אולם, נוכח נסיבות העניין ומיחות הצדדים, סבירות מימושו של החשש נמוכה. בכל הנוגע לבנק יהב, מתעורר החשש כי זה יירתע מלהתחרות בבנק הפועלים באגרסיביות, בשל העובדה שהוא תלוי בו לשם אספקת תשומה חשובה – שירותי תפעול ומחשוב. עם זאת, מדובר בתשומה שאינה עומדת במוקד התחרות בין הצדדים – מתן שירותים בנקאיים, אלא מהווה רק חלק מ"המערכות התומכות" של פעילותו. כמו כן, המדובר בהסדר היסטורי, שנולד על רקע החזקתו של בנק הפועלים בבנק יהב. כמו כן, תקופתו של ההסדר קצובה, ובמהלכו ימשיך ויפעל בנק יהב להתנתק כליל מבנק הפועלים, מה שמקשה את החשש מפני יצירת תלות ארוכת-טווח בבנק הפועלים. באשר לחשש כי בנק הפועלים לא יתחרה בבנק יהב הרוכש ממנו שירותי מחשוב, הרי שהכנסותיו של בנק הפועלים ממתן שירותי המחשוב לבנק יהב מהוות אחוז שולי מכלל הכנסותיו התפעוליות של בנק הפועלים, ולפיכך לא צפויות לעורר חשש מעין זה.

סופו של דבר, נוכח הצורך של בנק יהב בתקופה נוספת לשם היערכותו להשלמת הניתוק של מערכות המחשוב והתפעול שלו ממערכות בנק הפועלים, בכפוף להתקיימותן של הוראות החוק המתוארות מעלה וקיומם המדוקדק של התנאים המפורטים מטה, מצאתי שההסדר המבוקש אינו מעורר חשש לפגיעה של ממש בתחרות וראוי לפטור.

ד. סוף דבר

לאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור המבוקש בכפוף לתנאים המנויים מטה **עד ליום 31 בדצמבר 2015**.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

פרופ' דיויד גילה

הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, כ"ה בכסלו תשע"ב
21 בדצמבר 2011

תנאים למתן הפטור

הגדרות:

בתנאים אלה יהיו למונחים הבאים הפירוש המופיע לצדם להלן:

"אדם קשור" – אדם השולט בתאגיד, תאגיד הנשלט על-ידו וכל תאגיד הנשלט בידי מי מהם;

"בנק יהב" – בנק יהב לעובדי מדינה בע"מ וכל אדם קשור אליו;

"בנק הפועלים" – בנק הפועלים בע"מ וכל אדם קשור אליו;

"שירותי מחשוב ותפעול" – שירותים שמעניק בנק הפועלים לבנק יהב במסגרת הסכם להארכת תקופת קבלת שירותי המחשוב מיום 5 בינואר 2011.

התנאים:

1. בנק הפועלים ובנק יהב לא יעבירו ביניהם במישרין או בעקיפין, כל מידע שהעברתו עשויה לגרוע מן התחרות ביניהם, בפועל או בכוח. מבלי לגרוע מכלליות האמור, לא יועבר בין בנק פועלים לבין בנק יהב מידע הכולל פרטים הנוגעים לתכניות עסקיות כלליות או פרטניות של הבנקים, בין בעבר ובין בעתיד; מידע הנוגע לעלויות, לתמחור ולמחירים הנגבים על ידם; מידע בדבר מאפייני שירותים בנקאיים ואחרים שהם מעניקים; בסיסי נתונים שבידיהם; מידע על לקוחותיהם; מידע בדבר הפוזיציות הפיננסיות שלהם; או מידע על תנאי אשראי או התקשרויות בעבר או בעתיד. כל זאת, למעט –

1.1 מידע כאמור שהיה לנחלת הרבים;

1.2 מידע הנדרש באופן ישיר לצורך מתן שירותי המחשוב והתפעול או הנובע מהם.

2. המגעים בין נציגי בנק יהב לנציגי בנק הפועלים במסגרת שירותי המחשוב והתפעול יעשו באופן המצמצם כל חשש להפחתת התחרות בכוח או בפועל ביניהם; בכלל זה, מגעים בין בנק יהב לבנק הפועלים במסגרת מתן שירותי המחשוב והתפעול ייערכו אך ורק בין בעלי התפקידים ההכרחיים לשם תפעולם השוטף של שירותי המחשוב והתפעול ולשם כך בלבד.

3. כתנאי למתן פטור זה, כל מי שבמועד מתן פטור זה נוטל חלק בשירותי המחשוב והתפעול מטעם בנק יהב או בנק הפועלים יחתום על כתב התחייבות בנוסח המצורף לתנאים אלה כנספח א'. כמו כן, טרם תחילת ביצוע תפקידו של כל אדם נוסף בשירותי המחשוב והתפעול מטעם בנק יהב או בנק הפועלים, הוא יחתום על כתב התחייבות בנוסח המצורף לתנאים אלה כנספח א'. מנכ"ל בנק יהב ומנכ"ל בנק הפועלים, או מי שהם הסמיכו בכתב לכך, יעבירו לידי רשות ההגבלים העסקיים רשימה של נציגי בנק יהב ובנק פועלים (לפי העניין), כאמור בסעיף 2 לעיל, ואת כתבי ההתחייבות החתומים על ידי הנציגים ובצירוף כתב ההסמכה (ככל שישנו).

4. התעורר ספק בדבר פרשנותם או תחולתם של תנאים אלה – יובא הדבר להכרעת הממונה.

נספח א'

אני החתום/ה מטה, ... , נושא/ת ת.ז. שמספרה ..... , המשמש/ת כ....., מצהיר/ה בזה ומתחייב/ת כדלקמן:

1. הנני להודיע כי קראתי במלואם את תנאי הממונה על הגבלים עסקיים למתן פטור מאישור בית הדין להסדר בתיק פטור 8555 וכי תנאים אלו מקובלים עליי.
2. אני מודע/ת לכך כי קיום דווקני של כל התנאים הללו, על-ידי ועל-ידי הצדדים הנוספים לפטור, הוא הבסיס לקבלת פטור הממונה על הגבלים עסקיים להסדר זה.
3. ידוע לי כי הפרת התנאים הנזכרים מהווה עבירה פלילית על פי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988, שעונשה עד שלוש שנות מאסר.
4. כן ידוע לי כי סיוע להפרת תנאי האישור הנזכרים מהווה עבירה פלילית.
5. אני מתחייב/ת שבמסגרת תפקידי לא אתן ידי, במעשה או במחדל, להפרת תנאי מתנאים אלה.

_____	_____	_____
תאריך	שם מלא	חתימה

אישור

הנני מאשר/ת בזה כי ביום ..... הופיע/ה בפני מר/גב' ..... בעל/ת ת.ז. .... , ואחרי שהזהרתיו/ה כי עליו/ה להצהיר את האמת וכי יהיה/תהיה צפוי/ה לעונשים הקבועים בחוק אם לא יעשה/תעשה כן, חתם/ה על ההצהרה הנ"ל בפני.

_____
עו"ד, _____
מ.ר. _____